

Återkomst för firad och glömd provokatör

På lördag öppnar Thielska galleriet portarna till en stor utställning över konstnären Axel Törneman.

”Axel Törneman var väldigt uppblusen under sin tid, men har fallit lite i glömska”, säger Åsa Cavalli-Björkman, museichef på Thielska galleriet.

Thielska galleriet utställning över Axel Törneman är den första på över 30 år. Kuratorn Adam Korpskog, som själv skrivit en masteruppsats om Axel Törneman, hoppas att en yngre generation nu upptäcker den store konstnären som fallit lite i glömska.

”Många i min generation har aldrig fått möjlighet att se Axel Törnemans konst”, säger Adam Korpskog, som själv är 31 år.

”Axel Törneman är en av Sveriges första modernister”, fortsätter han.

En anledning till att Axel Törneman inte har gått till historien på samma sätt som generationskollegan Isaac Grünewald hänger ihop med hans tidiga död. Konstnären dog 1925, endast 45 år gammal. Törneman blev internationellt uppmärksam på höstsalongen 1905 i Paris med målningen ”Bretons” (Bretagnarna).

”Han provocerade med den målningen. Man tyckte att han gjorde en karikatyr av landsortsbefolkningen från Bretagne, att han estetiserade misären”, säger Adam Korpskog.

Ytterligare en målning som väckte stor uppmärksamhet även i Sverige var målningen ”Nattcaféet”.

”Målningens ljus, dansen och alkoholen gjorde att den förknippades med det moderna och dekadenta. I Paris var motivet vanligt förekommande men i Skan-

HÅLLER ÖPPET. Åsa Cavalli-Björkman, museichef på Thielska galleriet.

FOTO: JOEY ABRAIT

AXEL TÖRNEMAN-KÄNNARE. Adam Korpskog har skrivit en masteruppsats om konstnären.

dinavien var det ganska ovanligt”, säger Adam Korpskog.

Konstnären påbörjade ”Nattcaféet” i Paris, och färdigställde den i Sverige 1906. Bankiren och konstsammlaren Ernest Thiel, som kom att umgås med Axel Törneman, köpte målningen 1907. Det faktum att Ernest Thiel köpte målningen till sin samling innebar ett genombrott för Axel Törneman i Sverige.

Tillbaka i Sverige ägnade sig Axel Törneman bland annat åt monumentalt måleri och fresker. Hans konst går att skåda i riksdagen, Stockholms stadshus och på KTH.

”Han var tvungen att försörja sig. Att ägna sig åt modernistisk konst var inte särskilt lönsamt i Sverige då”, säger Adam Korpskog.

Thielska visar upp ett 80-tal verk av konstnären, varav ett tjugotal ingår i Thielskas samling.

”Vi visar dels oljemålningar men också teckningar, bokomslag, frimärken och glas. Det är en stor spännande vidd på verken som ställs ut”, säger Åsa Cavalli-Björkman, museichef på Thielska galleriet. Hon tog över som museichef i oktober 2020 efter Patrick Steorn, som blev chef för Göteborgs konstmuseum.

Och passande till utställningen kommer det snart ut en biografi över konstnären skriven av konstvetaren Anita Theorell.

Till skillnad från de statliga museerna har flera stiftelseägda museum i huvudstaden valt att hålla öppet, pandemin till trots. Åsa Cavalli-Björkman säger att beslutet att hålla öppet bland annat hänger samman med museets ekonomi. Thielska galleriet är beroende av biljettintäkter för sin överlevnad. Skulle museet stänga finns det en risk att museet får svårt att öppna igen.

”Då skulle det finnas en risk att museet går i konkurs”, säger Åsa Cavalli-Björkman.

”Vi har inte haft någon trängsel i lokalerna och har upplevt att våra försiktighetsåtgärder fungerar”, fortsätter Åsa Cavalli-Björkman.

Under Axel Törneman-utställningen som pågår till juni får endast 20 personer vistas i utställningslokalerna samtidigt.

KARIN GRUNDBERG WOLODARSKI

karin.grundberg@di.se
08-573 651 09

Di Fakta

Axel Törneman

■ **Konstnärens** dyraste målning som sålts på auktion är målningen ”Caféinteriör” från 1905. Den såldes för 2,7 Mkr på Stockholms Auktionsverk 2011.

PROVOCERANDE. Målningen ”Nattcaféet” väckte stor uppmärksamhet i Sverige på sin tid. FOTO: PER MYREHED

Di WEEKEND

NYTT NUMMER PÅ FREDAG

INTERVJU

Redo för börsen

ENTREPRENÖRSDUON OM RESAN MED TRUECALLER

INTERVJU

Örat bakom den svenska artisteliten

GRADVALL

5-stjärnig souldebut

Di Sudoku

	2				7	1
7			9	1	2	3
		4				
		6	3		4	
1			9		5	
		7		8		9
	3	6				
5			3			
			7	4	3	

Rutorna ska fyllas i så att varje rad, vågrätt och lodrätt, och varje 3x3-ruta, innehåller siffrorna 1-9 utan att någon siffra förekommer två gånger. Lösning finns på sista sidan i dagens tidning.